

Prikupljene rukopise referata sa ovog Skupa u izdavačkom savetu SADJ pregledaće dr. B. Vikić i dr. Lj. Plesničar.

Predsednik Antičke sekcije dr. Olga Brukner

OB PREDSTAVITVI ARHEOLOŠKIH TERENSKIH RAZISKOVANJ V LETU 1980

Slovensko arheološko društvo in Inštitut za arheologijo SAZU sta v začetku leta organizirala predstavitev arheoloških terenskih raziskovanj v letu 1980. Predstavitev je bila tokrat drugič (prvič - za leto 1979 - jo je pripravil Inštitut za arheologijo SAZU). Napovedan je bil prikaz devetindvajsetih terenskih raziskovanj; le o dveh (Orle, Barje - gradbišče, ceste) ni bilo poročil. Raziskovalci so poskušali svoje delo orisati čim bolj nazorno. Na eni strani je prevladovala čista informacija (Šafarsko, rimske ceste, Ormož, Ptuj - trgovina in garaže Rabelčja vas, Spaha, Kostel, Plešivica, Tabor-Studeno, Solkan, Divje babe, Bodešče, Moste-Sv. Martin), včasih posredovana tudi duhovito (Velike Malence-gomila, Medvedjek), drugič prehajajoča v strokovno problematiko (Poštela, Tinje pri Žusmu, Dobova, Sv. Pavel nad Vrtovinom). Na drugi strani pa so bila nekatera pomembna izkopavanja predstavljena brez slikovnega gradiva (Ptuj - Srednješolski center in Dijaški dom, Triglavca, Trhlevca), druga neurejena (Vranje pri Sevnici, Predloka); nepotrebno gostobesedna so bila poročila o najdiščih, na katerih so bili rezultati poizkusnih izkopov le skromni ali celo jalovi (Hom pri Šentrupertu, Trebinc, Lukenjska jama). Najpopolnejša in izstopajoča pa je bila predstavitev arheološkega raziskovanja na Mostu na Soči, ki je posredno opozorila na razdrobljenost arheoloških terenskih raziskovanj in na pomanjkanje težnje k skupnemu cilju.

Zato je potrebno - v skladu z novo organiziranostjo arheološke raziskovalne dejavnosti, ki je načrtovana v Arheološkem raziskovalnem programu 1981-1985 - bodočo predstavitev arheološkega terenskega dela smiselno pripraviti. Realizirane raziskave bi morale biti predstavljene v okviru usmerjenih programskih sklopov: Geneza kulturne pokrajine (Filozofska fakulteta) in Slovenija od paleolitika do zgodnjega srednjega veka (Inštitut za arheologijo SAZU). Prikazana bi morala biti porabljena denarna sredstva, sestav ekip, časovno trajanje dela, njegova organizacija in metodologija, dokumentacija, rezultati posameznih raziskovalnih storitev in nalog ter dosežena stopnja pri proučevanju znanstvenih vprašanj. Delovni poročili obeh programskih sklopov bi bili v razgovoru kritično obravnavani. Prav tako bi morali biti v krajšem časovnem razmaku celovito podani tudi dosežki zaščitnih raziskovanj in konservatorski posegi. Obravnavana bi morala biti spomeniško-varstvena dejavnost od uresničevanja Zakona o varstvu naravne in kulturne dediščine, varovanja nepremičnih spomenikov do načrtov za njihovo prezentacijo. To bi bil drugi del predstavitve arheološke dejavnosti. Soočenje obeh bi nakazalo skupne naloge, ki vodijo k uresničenju dolgoročnih ciljev arheološke vede.

Timotej Knifje

III. GODIŠNJI SASTANAK ARHEOLOGA SRBIJE

U periodu 22-24. IV, 1981 u Grzi kod Paraćina održan je III. godišnji sastanak arheologa Srbije u organizaciji Muzejske zbirke u Paraćinu, Zavoda za zaštitu spomenika kulture u Kragujevcu i Arheološkog društva Srbije.

Sastanak je imao dva tematska bloka:

- Arheologija Šumadije i Pomoravlja i
- Rezultati novih arheoloških istraživanja u SR Srbiji.

I. Radovi iz prvog tematskog bloka imali su za cilj da upoznaju širu arheološku javnost sa rezultatima više-

godišnjih istraživanja na tlu Šumadije i Pomoravlja. Ove oblasti su relativno slabo arheološki ispitane sa veoma malo sustavno objavljenih rezultata arheoloških istraživanja. Stoga je svako apsolviranje ovih rezultata dragocen doprinos poznavanja arheološke slike centralne Srbije.

Na ovu temu odnosili su se sledeći radovi:

M. Brmbolić, Razvoj muzejske službe u regionu Šumadije i Pomoravlja. U ovom radu dat je prikaz osnivanja i razvoja muzejske službe u Šumadiji i Pomoravlju. Takođe je data slika muzejske mreže i način koordinacije muzejskih ustanova i Zavoda za zaštitu spomenika kulture u Kragujevcu i perspektive daljeg razvoja; M. Bogdanović, Karakteristike neolita u Šumadiji. U ovom radu je obuhvaćena precizna topografska analiza neolitskih lokaliteta na tlu Šumadije. U osnovnim crtama date su i premise za kulturnu i hronološku determinaciju pojedinih faza u evoluciji neolitske kulture na ovom prostoru; M. Stojić, Pregled arheoloških radova na praistorijskim lokalitetima u srednjem Pomoravlju. M. Stojić je izveo zanimljive podatke (i mišljenja koja je na njim nadgradio) o novim kulturnim dimenzijama u eneolitskom, bronzanodobskom i halštatskom periodu na području srednjeg Pomoravlja. Izdvojio je i kulturno profilisao elemente vinkovačke grupe, bliže kulturno atribuirao elemente kasnog bronzanog doba (Paraćinska grupa, Medijana grupa) i areal širenja Besarabi kulture u tome pravcu (o čemu je isti pisao i u Starinaru XXVI); M. Jerenić, Antička nalazišta u Šumadiji. U ovom radu dat je opširan popis antičkih lokaliteta u Šumadiji, koji su u dosadašnjoj arheološkoj literaturi bili veoma slabo poznati. Ovim radom popunjena je izvesna praznina u antičkoj topografskoj slici Gornje Mezije; M. Brmbolić, Arheološki radovi na srednjovekovnim lokalitetima u klisuri Crnice. Ovde su izneti rezultati rekonstrukcije i manjih zaštitnih istraživanja na sakralnim objektima (crkvama) iz srednjovekovnog perioda u dolini Crnice. Autor je dao iscrpnu analizu arheološkog materijala sa dokumentacijom i pokušajem istorijske interpretacije. Dalja istraživanja na ovom planu, koja se predviđaju, dade konkretnije podatke za preciznu hronološku determinaciju ovih objekata; D. Madas, Arheološki radovi u Manastiru Ravanici. D. Madas već više godina vrši arheološka istraživanja i konzervaciju na ovom manastirskom kompleksu, koji je nastao u XIV. veku. U ovom radu dat je sistematski pregled arheoloških iskopavanja sa utvrđivanjem gradjevinskih faza i njima odgovarajućim kulturnim horizontima; P. Vučković, Paleoetnografska istraživanja u Resavi i Srednjem Pomoravlju. Ovde je dat pokušaj arheološkog vrednovanja paleoetnografske gradje (legendi, mitova, verovanja itd.). Svakako zanimljiv pokušaj, koji sa obzirom na neizgrađen metod u arheološkoj literaturi za valorizaciju ove gradje, otvara neka pitanja interdisciplinarnosti pri ovakvim istraživanjima.

II. U drugom tematskom bloku prikazani su rezultati novih arheoloških istraživanja na tlu SR Srbije. Sastanak je imao plenaran karakter sa time što je izvršena generalna podela na lokalitete iz praistorijskog, antičkog i srednjovekovnog perioda. Program je bio prilično obiman i nametnulo se pitanje rada po sekcijama u budućim skupovima ove vrste.

B. Gavela, Risovača. U ovom radu prof. B. Gavela je ukazao na neke šire kulturne implikacije, koje proističu iz rezultata dobijenih istraživanjem paleolitskog lokaliteta u Risovači i mestu Risovače u korelativnim kulturnim horizontima; B. Brukner, Istraživanja neolitskog sloja na Gomolavi. U ovom radu su prikazani noviji rezultati istraživanja neolitskog naseobinskog sloja u Gomolavi. Interesantan metodološki princip istraživanja i bogat arheološki materijal čine uvek izlaganja o Gomolavi posebno interesantnim;

N. Tasić, Eneolitski sloj na Gomolavi. Prikazani su re-